

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 marca 2016 roku w sprawie z powództwa O. P. i M. P. przeciwko W. D. o zapłatę kwoty 4800 złotych oraz nakazanie usunięcia rzeczy, Sąd Rejonowy w Łowiczu:

1. zasądził od pozwanej W. D. solidarnie na rzecz powodów O. P. i M. P. kwotę 4.800 zł (cztery tysiące osiemset) złotych

wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi: od kwoty 600 zł od dnia 11 września 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 600 zł od dnia 11 października 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 600 zł od dnia 11 listopada 2012 r. do dnia zapłaty; od kwoty 600 zł od dnia 11 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 600 zł od dnia 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 600 zł od dnia 11 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 600 zł od dnia 11 marca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 600 zł od dnia 11 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty,

2. nakazał pozwanej W. D. w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia

się orzeczenia usunięcie przedmiotów stanowiących jej własność, a znajdujących się na nieruchomości, położonej w B., woj. (...), oznaczonej numerem ewidencyjnym działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą nr (...), stanowiącej własność powodów – O. P. i M. P., w postaci:

- a) postumentów betonowych po zbiornikach – 4 sztuki
- b) płyty fundamentowej o wymiarach 4,5 m x 2,5 m (miejsce po zbiornikach) – 1 sztuka
- c) słupka betonowego leżącego na działce – 1 sztuka
- d) budy dla psa – 1 sztuka
- e) przęsła betonowych leżących na działce – 8 sztuk
- f) płyt mdf o wymiarach 50 cm x 100 cm – 2 sztuki
- g) desek i kantówek – 9 sztuk
- h) beczki metalowej z zawartością – 1 sztuka
- i) foteli – 2 sztuki
- j) płyty fundamentowej za obiektem handlowym o wymiarach 6 m x 3 m połączonej z płytą fundamentową z lewej strony obiektu o wymiarach 1m x 3 m
- k) rury PCV – 1 sztuka
- l) płyty fundamentowej po prawej stronie obiektu, nieforemnej, załamanej o wymiarach ok. 7m x 5-6m,
- m) płyt chodnikowych – 2 sztuki
- n) płyt sześciokątnych – 2 sztuki
- o) płyt i słupków ściętych, umiejscowionych w ziemi – 26 sztuk (po 13 sztuk)
- p) stolika plastikowego – 1 sztuka

1. zasądził od pozwanej W. D. na rzecz powodów O. P. i M. P. solidarnie kwotę 1.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.200,00 zł (tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
2. nakazał pobrać od pozwanej W. D. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łowiczu kwotę 229,49 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,
3. nakazał zwrócić powodom – O. P. i M. P. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łowiczu kwotę 100,00 zł tytułem nadpłaconej opłaty sądowej od pozwu uiszczonej w dniu 11.08.2015 r. pod poz. przych. kar. doch. 156/00.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżając go w części tj. w zakresie pkt. 1, 3 i 4. Zaskarżonemu wyrokowi pozwana zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania, a to:
 - a) art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie przez Sąd pierwszej instancji zgłoszonego przez pozwaną wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego geodety, na okoliczność fatycznej powierzchni działki zajmowanej przez pozwaną, w sytuacji gdy powyższa okoliczność miała istotne znaczenie dla oceny zasadności zgłoszonych przez stronę powodową żądań;
 - b) § 6 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w zw. z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 28 pkt. 2) u.k.s.c. poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwoty 1.200,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego powodów, w sytuacji gdy ewentualne koszty zastępstwa procesowego winny wynosić 600,00 zł, a nadto zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwoty 200,00 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu, w sytuacji gdy opłata ta wynosiła 100,00 zł;
 - c) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w treści uzasadnienia wyroku podstawy faktycznej i prawnej zasądzenia od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwoty 229,49 zł, a co uniemożliwia skarżącej odniesienie się do ww. rozstrzygnięcia, a nadto utrudnia kontrolę instancyjną;
1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 370 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwoty 4. 800,00 zł wraz z określonymi odsetkami, w sytuacji gdy po stronie powodów- małżonków dochodzących należności objętych wspólnością małżeńską nie zachodzi solidarność czynna, a co wyklucza zasądzenie na ich rzecz solidarnie świadczenia pieniężnego.

W oparciu o wskazane zarzuty strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje sądowe, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne, co czyni zbędnym ich ponowne przytaczanie w tym miejscu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 r., V CKN 348/00, LEX nr 52761, Prok. i Pr. 2002/6/40). Ustalenia te Sąd I Instancji poparł wnikliwą i rzetelną analizą zebranych dowodów, a ocena tych dowodów dokonana przez ten Sąd odpowiada zasadom logiki i obejmuje wszystkie okoliczności sprawy.

Wobec postawienia w apelacji zarówno zarzutów naruszenia prawa materialnego jak i procesowego zauważyć trzeba, że prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne, zatem zgłoszenie

zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony przez sąd pierwszej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997 r. II CKN 60/97 - OSNC 1997/9/128). Powyższe rodzi konieczność rozpoznania w pierwszym rzędzie zmierzających do zakwestionowania stanu faktycznego zarzutów naruszenia prawa procesowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r. II CKN 18/97 - OSNC 1997/8/112).

Kontrola instancyjna nie wykazała zarzucanych przez stronę apelującą uchybień Sądu pierwszej instancji w zakresie przepisów postępowania.

Zarzut naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. nie był zasadny. Oparty on został na twierdzeniu, iż oddalenie przez Sąd I instancji wniosku dowodowego pełnomocnika pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego geodety było niezasadne i miało istotny wpływ na treść zapadłego w pierwszej instancji rozstrzygnięcia. Tymczasem by móc skutecznie powołać się na te kwestie w ramach zarzutu naruszenia art. 217 w zw. z art. 227 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym należało zgłosić zastrzeżenie do protokołu w trybie

art. 162 k.p.c. Takiego zastrzeżenia nie ma w aktach sprawy. Nie ma przy tym wątpliwości, że prekluzja przewidziana w tym przepisie obejmuje swym zakresem wszystkie uchybienia procesowe, w tym także w zakresie postępowania dowodowego i przepis ten znajduje zastosowanie także do postanowień oddalających wnioski dowodowe. Jeśli więc sąd pierwszej instancji wydał postanowienie o oddaleniu wniosków dowodowych, to dla skutecznego powołania się w toku dalszego postępowania na zarzuty, mające treść tego postanowienia podważyć, pozwany winien zgłosić do protokołu zastrzeżenie. Strona traci uprawnienie do skutecznego zarzucania w apelacji uchybień sądu pierwszej instancji, dotyczących oddalenia wniosków dowodowych, jeśli nie zwróciła na nie uwagi (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 lipca 2016 roku, I ACa 34/16, Lex numer 2106871). Skoro zatem pozwana reprezentowana przez fachowego pełnomocnika nie zgłosiła w terminie określonym w art. 162 k.p.c. powyższego uchybienia, traci ona możliwość powołania się na nie w drodze zarzutu apelacyjnego, a tym samym wyłączona zostanie także kontrola przewidziana w art. 380 k.p.c. Z powyższych powodów nie podlegała ocenie w trybie art. 380 k.p.c. prawidłowość oddalenia przez Sąd Rejonowy wniosku dowodowego wskazanego przez stronę, co do którego postanowienie zapadło na rozprawie w dniu 19 listopada 2014 roku.

Abstrahując jednakże od powyższego na marginesie należy wskazać, iż Sąd Rejonowy zasadnie oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, gdyż przeprowadzenie wskazanego dowodu było zbędne w niniejszym postępowaniu i zmierzało do przedłużenia toczącego się postępowania. Okoliczność, iż faktyczny obszar dzierżawy był mniejszy, niż wskazany w umowie nie była przez stronę powodową kwestionowana. Powód O. P. w toku postępowania wyraźnie przyznał bowiem, że część działki nr (...),

w tym część powierzchni z dzierżawionych 900 metrów powodowie wykorzystywali rolniczo, o czym J. K. wiedział. Jednocześnie jak wynika z materiału dowodowego sprawy powodowie proponowali J. K., aby przesunął się w głąb działki z prowadzoną działalnością gospodarczą, ale ten odmówił oraz postawił betonowe ogrodzenie na dzierżawionej części nieruchomości, zmniejszając tym samym faktycznie wykorzystywaną powierzchnię działki nr (...). W tym stanie rzeczy oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego geodety było w pełni uzasadnione.

Bezzasadne były także zarzuty dotyczące nieprawidłowego rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu.

Wbrew zarzutom strony apelującej zasądzenie na rzecz powodów kwoty 200 złotych tytułem zwrotu opłaty było prawidłowe. Jak wynika bowiem z akt sprawy powodowie pozwem z dnia 21 października 2013 roku wnieśli o zapłatę kwoty 4.800 złotych, a także

o usunięcie rzeczy. Sprawa o zapłatę została zarejestrowana pod sygn. I C 341/14 (I Nc 649/13) oraz opłatę od pozwu ustalono w wysokości 100 złotych. Z kolei zarządzeniem z dnia 20 stycznia 2014 roku pozew w zakresie żądania usunięcia rzeczy wyłączono z postępowania uproszczonego (zarządzenie – k. 87) i sprawa w tym zakresie została zarejestrowana pod sygn. akt I C 299/15, zaś opłatę od pozwu ustalono na kwotę 100 złotych (zarządzenie – k. 48 z akt sprawy o sygn. I C 299/15). Kolejnym zarządzeniem z dnia 25 sierpnia 2015 roku na podstawie art. 299 k.p.c. orzeczono o połączeniu sprawy o sygnaturze akt I C 299/15 ze sprawą o sygnaturze akt I C 341/14, do łącznego rozpoznania i

rozstrzygnięcia (zarządzenie – k. 49). Jak wynika przy tym z akt sprawy powodowie w sprawie o sygn. I C 341/14 (sygn. akt I Nc 649/13) uiszcili stosowną opłatę w wysokości 100 zł, zaś w sprawie zarejestrowanej pod sygn. akt I C 299/15 w wysokości 200 zł (potwierdzenie transakcji – k. 10, k. 44 z akt sprawy o sygn. I C 299/15). Skoro zatem opłata od pozwu w sprawie o zapłatę oraz w sprawie o usunięcie rzeczy została ustalona w łącznej wysokości 200 złotych, zaś powodowie uiszcili łącznie 300 złotych, to należało zasądzić na rzecz powodów kwotę 200 złotych tytułem opłaty od każdego z wniesionych pozwów, zaś w zakresie nadpłaconej opłaty sądowej od pozwu uiszczonej w dniu 11 sierpnia 2015 roku podlegała ona zwrotowi na rzecz powodów od Skarbu Państwa, co też Sąd prawidłowo uczynił orzekając jak w pkt. 3 i 5 wyroku.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. wskazać należy, że powszechnie w orzecznictwie przyjmuje się, iż zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w wyjątkowych okolicznościach, tj. jedynie wtedy, gdy treść uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego, jak również braku wskazania podstawy prawnej oraz motywów, którymi kierował się sąd (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10.01.2013 r., III APa 63/12, Lex nr 1254543, wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24.01.2013 r., I ACa 1075/12, Lex nr 1267341).

W sprawie niniejszej takie wyjątkowe okoliczności nie wystąpiły. Uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd I instancji słusznie stwierdził, iż pozwana przegrała proces w całości, a zatem orzeczenie to oparte jest na zasadzie wynikającej z art. 98 k.p.c. tj. odpowiedzialności za wynik sprawy. O ile Sąd Rejonowy nie odniósł się w uzasadnieniu do rozstrzygnięcia zawartego w pkt. 4 wyroku, to uchybienie to nie miało wpływu na trafność orzeczenia. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż kwota 229,49 zł obejmująca nieuiszczone koszty sądowe z tytułu wynagrodzenia biegłego wobec ostatecznego wyniku sprawy obciąża pozwaną.

Nie ma również racji strona apelująca wskazując, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 t.j.). Rozstrzygnięcie o kosztach wynagrodzenia pełnomocnika powodów zawarte w pkt. 3 wyroku jest prawidłowe i znajduje oparcie w obowiązujących przepisach.

Jak wynika bowiem z akt sprawy powodowie pozwem z dnia 21 października 2013 roku wnieśli o zapłatę kwoty 4.800 złotych, a także o usunięcie rzeczy. Sprawa o zapłatę kwoty 4.800 zł została zarejestrowana pod sygn. akt I C 341/14, zaś sprawa o usunięcie rzeczy została wyłączona do odrębnego rozpoznania i zarejestrowana pod sygn. akt I C 299/15. W sprawie o roszczenie pieniężne wartość przedmiotu sporu stanowi podana kwota pieniężna (art. 19 § 1 k.p.c.). W sprawie zaś o usunięcie rzeczy wartość przedmiotu sporu została ustalona na podstawie art. 23² k.p.c. tj. jako wartość trzykrotności czynszu za dzierżawę tego rodzaju nieruchomości, tj. na kwotę 1.800 zł

W tym stanie rzeczy koszty wynagrodzenia pełnomocnika powoda należało ustalić w oparciu o § 6 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 t.j.) oddzielnie dla każdej z wniesionych spraw na kwotę 600 złotych. Tym samym Sąd prawidłowo zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów łącznie kwotę 1.200,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego powodów.

Zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 370 k.c., dotyczący wadliwego przyjęcia, że między powodami zachodzi w niniejszym procesie solidarność był trafny. Zważyć bowiem należy, że brak jest podstaw do zastosowania konstrukcji solidarności czynnej, gdy powodów łączy stosunek współwłasności (wspólności mienia), o ile w umowie stron nie zastrzeżono tej solidarności. W niniejszej sprawie wobec braku takiego zastrzeżenia w umowie łączącej strony nie istniały podstawy do przyjęcia solidarności czynnej w oparciu

o art. 370 k.c. We wskazanym wariantcie mamy do czynienia z ustawowym zastrzeżeniem solidarności biernej kilku osób „zaciągających: zobowiązanie w charakterze dłużników i w konsekwencji „zobowiązanych solidarnie”.

W żadnym razie nie wolno wnosić z zacytowanego przepisu, że w innym wariantcie zachodzi również solidarność czynna wierzycieli, jeżeli ich wierzytelność dotyczy wspólnego mienia. Również w przypadku wspólności majątkowej małżeńskiej ustawodawca stronił od zastrzeżenia solidarności czynnej małżonków, gdy występują oni w roli wierzycieli. Także tutaj nie wolno sięgać do nieuzasadnionego zastosowania przepisu art. 370 k.c. (por. prof. dr hab. E. G.,

O wadliwości stosowania zasad solidarności czynnej w postępowaniu sądowym, M. (...), Nr 3, L.)

W ocenie Sądu Okręgowego pomimo trafności podniesionego w tym zakresie zarzutu, powyższe uchybienie nie miało wpływu na trafność rozstrzygnięcia. Oczywistym jest bowiem, że zasądzone świadczenie na rzecz obojga małżonków wejdzie po jego wyegzekwowaniu do ich majątku wspólnego. Tym samym wadliwość ta nie stanowi przyczyny uzasadniającej zmianę wyroku w kierunku postulowanym w apelacji.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i zasądzone od pozwanej solidarnie na rzecz powodów kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym ustaloną na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804 z późn. zm.) stosowanym na podstawie § 21 rozporządzenia.